

ЖИТИЕ НА СВ. ПРОРОК ЙЕРЕМИЯ

Йеремия бил син на свещеник Хеликия и бил едва на 15 години, когато Господ му заповядал да възвести волята Му на юдейския народ. "О, Господи Боже! – казал Йеремия – аз не умея да говоря, защото съм още млад". Но Господ му казал: "Не казвай: "Млад съм", защото до всички, които ще те пратя, ще идеш и всичко, що ти заповядам ще кажеш. Не бой се, защото Аз съм с тебе!" И Господ

се допрял до устата на Йеремия и казал: "Ето, Аз турих Моите думи в устата ти и те поставих над народи и царства, за да изкореняваш и разоряваш, да погубваш и разрушаваш, да съзиждаш и насаждаш" (Йеремия 1:6-10).

Това било в царуването на един от благочестивите юдейски царе, Йосия, който се стремял да възстанови поклонението на единия Бог. Юдейският народ в онова време се предавал на пороци и идолослужение. Не само в околностите на Йерусалим, по хълмовете и горите, но дори около самия храм Господен стояли идоли, на които усърдно се извършвали жертвоприношения, а между това служенето на истинския Бог се ограничавало само в едни външни обряди. Йеремия, послушен на Божията повеля, започнал да укорява народа заради идолопоклонството и да го предупреждава, че Божият гняв ще дойде над него. Той говорел на юдеите, че скоро ще ги нападне силен народ, който ще опустоши отечеството им и ще разруши укрепените им градове.

Народът с гняв слушал думите на пророка и по подстрекателство на своите жреци и лъжепророци яростно преследвал Йеремия. Сам пророкът понякога падал духом от преследванията на враговете.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Между това предсказанията се изпълнили: бедствията върху Йерусалим започнали; Юдея била нападната от египетския фараон Нехао, който завладял Йерусалим. Цар Йосия умрял от рана, получена в сражението. Йеремия оплакал смъртта на благочестивия цар. Вместо Йосия фараон Нехао назначил за цар Йоаким, когото задължил да му плаща данък.

Но това първо бедствие не довело юдеите до покаяние; те продължавали да грешат и да изпълняват само външните обреди на закона, който се състоял в жертви и всесъжения. Но не само външни обреди изисква Господ: Нему преди всичко е нужно сърцето, изпълнено с искрено разкаяние, вяра и любов. Господ заповядал на Йеремия да застане при вратите на храма и да говори на влизания народ:

"Тъй казва Господ Саваот, Бог Израилев: "Изравете вашите пътища и вашите дела, и аз ще ви оставя да живеете на това място! Не се уповавайте на лъжливите думи: "Тук е храмът Господен, храмът Господен, храмът Господен!" Но ако оправите напълно вашите пътища и вашите дела, ако вярно извършвате съд между човека и съперника му, не притеснявате другоземец, сирак и вдовица, не проливате невинна кръв на това място и не тръгнете след други богове за ваша беда, аз ще ви оставя да живеете на това място..."

Как! Вие крадете и убивате, прелюбодействате и се кълнете в лъжа, и после дохождате и се изправяте пред лицето Ми в тоя дом, на който е призовано Моего име, и казвате: "Спасени сме", та и занаяред да вършите всички тия гнусоти! Не превърна ли се във вашите очи на разбойнически вертеп тоя дом, над който е призовано Моего име?" (Йеремия 7:3-11).

След това Господ откил на Йеремия всички бедствия, с които той ще накаже юдеите: дълговременно робуване на чужд народ, разорение на Йерусалим, запустяване на цяла Юдея. "И труповете на тоя народ ще бъдат храна на небесни птици и на земни зверове, и не ще има кой да ги пропъжда". Тъй казал Господ: "В градовете на Юдея и

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

по улиците йерусалимски ще пратя глас на тържество и глас на веселие, глас на младоженец и глас на невеста, защото тая земя ще стане пустиня". (Йеремия 7:33-34).

Йеремия със съкрушение сърдечно молел Бога за помилване, но Господ искал покаяние и поправяне на юдеите. А те упорствали в граховете си, и заплахите трябвало да се изпълнят. Йеремия вярно и безстрашно предавал на народа Божиите слова, призовавайки го към покаяние. Той непрестанно проповядвал в събранията народни и в храма, и в царския дворец. Веднъж той, по повеля на Господа, взел глинен съд и го счупил пред всички, като предвещавал, че точно така Господ ще унищожи и съкруши народа, който върши беззакония. Но думите му не вразумявало слушателите, а само възбуждали в тях негодувание и ярост. Те веднъж хванали Йеремия в църковния двор и искали да го умъртвят, но юдейските началници ги изтръгнали из ръцете на враговете му.

Скоро след това вавилонския цар Навуходоносор завладял Йерусалим, разграбил храма и отвел в плен много юдеи. Той оставил за цар Йоаким, но му наложил тежък данък. Йеремия знаел, че пленът ще продължи 70 години, и казал това на царя и народа. Но лъжепророците ги обнадеждавали, като уверявали, че пленът ще бъде непродължителен, и Йеремия бил затворен в тъмница.

Тук Господ му казал:

"Взemi си свитък книга и напиши в него всички думи, които Аз ти говорих, и заповядай да ги прочетат пред народа! Може би, домът Юдов, като чуе за бедствията, които мисля да им сторя, ще се обърнат всеки от злия си път, и Аз ще простя неправдата им и греха им" (Йеремия 36:2-3).

Йеремия повикал своя ученик Варух, за да запише всичко, каквото му каже пророкът. Когато всичко било написано, Йеремия му казал:

"Аз съм затворен и не мога да отида в дома Господен. Но иди ти в деня на поста, прочети тая книга пред народа! Може би той ще се смири пред Господа и ще отстъпи от своите лоши дела".

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Варух така и направил. Царят узнал за това, заповядал да донесат книгата и я изгорил. Господ заповядал на Йеремиа отново да напише книга, в която той повторил предишното, пробавил нови откровения, които получил от Господа, и между другото – пророчество за скорошното убийство на Йоаким. Действително, Йоаким, прелъстен от думите на лъжепророците, се отказал да плати данък на победителя. Навуходоносор пратил войска. Йоаким бил убит, и вместо него бил назначен за цар Йехония, а след него – Седекия.

Йеремиа дълбоко скърбял за своето отечество. Той молел Бога да смекчи праведния Си гняв и да прекрати бедствието. Господ го утешавал, като му посочвал бъдещото време, когато Той ще върне юдеите от плена и отново ще ги посели в земята, обещана на Якововото потомство. А още и на друго по-радостно събитие посочил Господ. Той повторил на Йеремиа обещанието на Спасителя, Който ще се роди от племето Давидово.

"Ето настъпват дни – казал Господ – когато ще изпълня това добро слово, което изрекох за Израилевия дом и Юдовия дом. В ония дни и в онова време ще направя да израсте Давиду праведна Младочка и тя ще извършива съд и правдини на земята. В ония дни Юда ще бъде спасен, и Йерусалим ще живее безопасно, и ще нарекат името: "Господ – наше оправдание" (Йеремиа 33:14-16).

Както се каза, Йеремиа предвещавал на юдеите дълъг плен. Той писал на ония от тях, които били отведени във Вавилон, да понесат търпеливо своята участ, да строят къщи, да садят градини, да встъпват в брак, понеже скоро не ще се върнат в Йерусалим. И да не слушат лъжепророците, които ги убеждавали към въстание, а да молят Бога за благоденствието на страната, в която се намират. Това писмо станало известно в Йерусалим и възбудило гнева на юдеите. Те убедили цар Седекия отново да заключи в тъмница неотдавна освободения пророк.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Седекия също се отказал да плати данъка и Навуходоносор със силна войска обсадил Йерусалим. Тогава царят повикал Йеремию и поискал от него съвет. Пророкът го посъветвал да се покори. Но лъжепророците предсказали, че вавилонският цар скоро ще вдигне обсадата. Действително, след няколко дни Навуходоносор вдигнал обсадата, като чул, че египетския цар идва на помощ на юдеите. Лъжепророците възтържествували и Йеремию бил хвърлен в дълбока тинеста яма. Но скоро всички се убедили, че той бил прав: Навуходоносор, като победил египтяните отново обърнал всички войски против Йерусалим.

Уплашеният Седекия заповядал да извадят пророка от ямата и го запитал, какво ще стане с него и с целия народ. Йеремию предсказал печални събития и пророчеството му скоро се изпълнило. Йерусалим бил обсаден, дълго бил измъчван от силен глад и най-после бил превзет. Пред очите на Седекия били убити синовете му, а на него изболи очите и окован във вериги бил откаран във Вавилон. Къщите били срутени или изгорени, а градът разрушен. Навуходоносор взел от храма всички скъпоценности и златни съдове. Били откарани в плен много юдеи. Йерусалим запустял. В Юдея останали само бедни овчари и земеделци.

По заповед на царя началникът на вавилонските войски оказвал уважение към пророка и му предлагал да отиде във Вавилон, като му обещавал, че той ще живее в почит и достойнство. Но Йеремию предпочел да остане с най-бедните жители на Йерусалим. Той излял своята скръб за тежката съдба на юдеите в песен, известна под името "Плач Иеремиев"; продължавал да възвестява на юдеите волята Божия и ги увещавал към покорности покаяние.

Но, както и по-рано, юдеите малко се вслушвали в неговие предупреждения. След известно време те се разбунтували против вавилонския управител и го убили, а след това, изплашени от царския гняв, избягали в Египет, където насила взели със себе си Йеремию.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

В Египет Йеремия много пророчествувал и за падането на Вавилон, и за гибелта на юдеите, които избягали в Египет. Те убихи пророка с камъни. Пророчеството се сбъднало още същата година: Навуходоносор завладял Египет и предал на смърт всички юдеи, намиращи се там.

Между египтяните са запазило пророчеството на Йеремия за дохождане в тяхната страна на Дева с Младенеца, роден в пещера и положен в ясли. Поради това египтяните изобразявали девица, близо до която в ясли лежи младенец, и се покланяли на това изображение. Цар Птоломей (360-283 г. пр.Хр.), който живял дълго след това, запитал жреците, що означава това изображение, и те му отговорили: "Това е велика тайна, предвъзвестена на нашите бащи от велик пророк. Ние чакаме нейното изпълнение".

По-късно, когато израилският полководец Юда Макавей излязъл на война против цар Антиох, явил му се във видение пророк Йеремия, сияещ в слава: "Кой е тоя?" - запитал Макавей. Отговорили му: "Това е истинския братолюбец, свети пророк Йеремия, който много моли Господа за людете и за своя град". Йеремия протегнал ръка, посочил на Юда златен меч и му казал: "Вземи сега тоя свещен меч и съкруши с него враговете на Израиля!"

© Жития на светиите. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).